

Regelink
Ecologie & Landschap

Soortgericht onderzoek vleermuizen, poelkikker en rugstreeppad

Schoonhovens College en sporthal de Meent in Schoonhoven

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	Marlien de Voogd
In opdracht van	Gemeente Krimpenerwaard
Naam opdrachtgever	Arjo Verweij
Rapportnummer	RA20523-01
Status rapport	Concept
Datum oplevering rapport	17 november 2021
Aantal pagina's	28
Collegiale toets	Manon Mulder
Wijze van citeren	Marlien de Voogd, 2021, Soortgericht onderzoek Schoonhovens College en sporthal de Meent in Schoonhoven Rapport RA20523-01, Regelink Ecologie & Landschap, Wageningen.

Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

Gerrit Zegelaarstraat 1
6709 TA Wageningen
085-7737676
info@regelink.nl
www.regelink.nl

Lid Netwerk Groene Bureaus

Inhoud

1	Aanleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel	5
2	Plangebied en ingreep	6
2.1	Plangebied	6
2.2	Ingreep en planning	6
3	Werkwijze	8
3.1	Onderzoeksinspanning	8
3.2	Methode vleermuisonderzoek	9
3.3	Methode onderzoek naar rugstreeppad en poelkikker	9
3.4	Volledigheid inventarisatie	10
4	Resultaten	11
4.1	Algemeen beeld	11
4.2	Vleermuizen	11
4.2.1	Gewone dwergvleermuis	11
4.2.2	Ruige dwergvleermuis	14
4.2.3	Laatvlieger	14
4.2.4	Overige vleermuissoorten	15
4.3	Poelkikker	15
4.4	Rugstreeppad	15
4.5	Samenvatting resultaten	16
5	Effectbepaling en toetsing	17
5.1	Effectbepaling van de ingreep	17
5.1.1	Vleermuizen	17
5.1.2	Poelkikker en rugstreeppad	18
5.2	Toetsing aan de Wet natuurbescherming	18
6	Conclusies en vervolgstappen	19
6.1	Conclusies	19
6.2	Vervolgstappen	20
7	Bronnen	21
7.1	Literatuur	21
7.2	Websites	21
7.3	Project gerelateerde bronnen	21
Bijlage 1.	Wet natuurbescherming	22
Bijlage 2.	Kaart waarnemingen gewone dwergvleermuis	26

Bijlage 3.	Kaart waarnemingen overige vleermuissoorten	27
Bijlage 4.	Tekeningen nieuwe situatie	28

1 Aanleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Krimpenerwaard is van plan om de sporthal 'De Meent', de VMBO-locatie van het Schoonhovens College en twee andere naastgelegen panden in Schoonhoven te slopen. Op de vrijgekomen locatie wordt een nieuw gezamenlijk pand voor de school en sporthal gerealiseerd.

Regelink Ecologie & Landschap heeft in het najaar 2020 een ecologische quickscan uitgevoerd voor dit project¹. Hieruit blijkt dat in het plangebied mogelijk geschikte verblijfplaatsen van vleermuizen, essentieel foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen en voortplantingsgebied en landhabitat van rugstreeppad en poelkikker in het plangebied worden verwacht.

Volgens artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (zorgplicht) is het verplicht om voordat de ingreep plaatsvindt onderzoek te doen naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Er moet daarom nader onderzoek gedaan worden naar de aanwezigheid van deze soorten en de functies van het plangebied.

Regelink Ecologie & Landschap heeft in opdracht van gemeente Krimpenerwaard in het plangebied soortgericht onderzoek naar vleermuizen, rugstreeppad en poelkikker uitgevoerd. Bij het opstellen van deze rapportage is uitgegaan van de definities die staan beschreven op de website van Regelink Ecologie & Landschap².

1.2 Doel

Met dit onderzoek worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke soorten vleermuizen komen voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige soorten vleermuizen?
- Komen poelkikker en rugstreeppad voor in het plangebied?
- Welke functie(s) heeft het plangebied voor poelkikker en rugstreeppad?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming?
- Welke vervolgstappen zijn nodig om overtreding van de Wet Natuurbescherming (zoveel mogelijk) te voorkomen

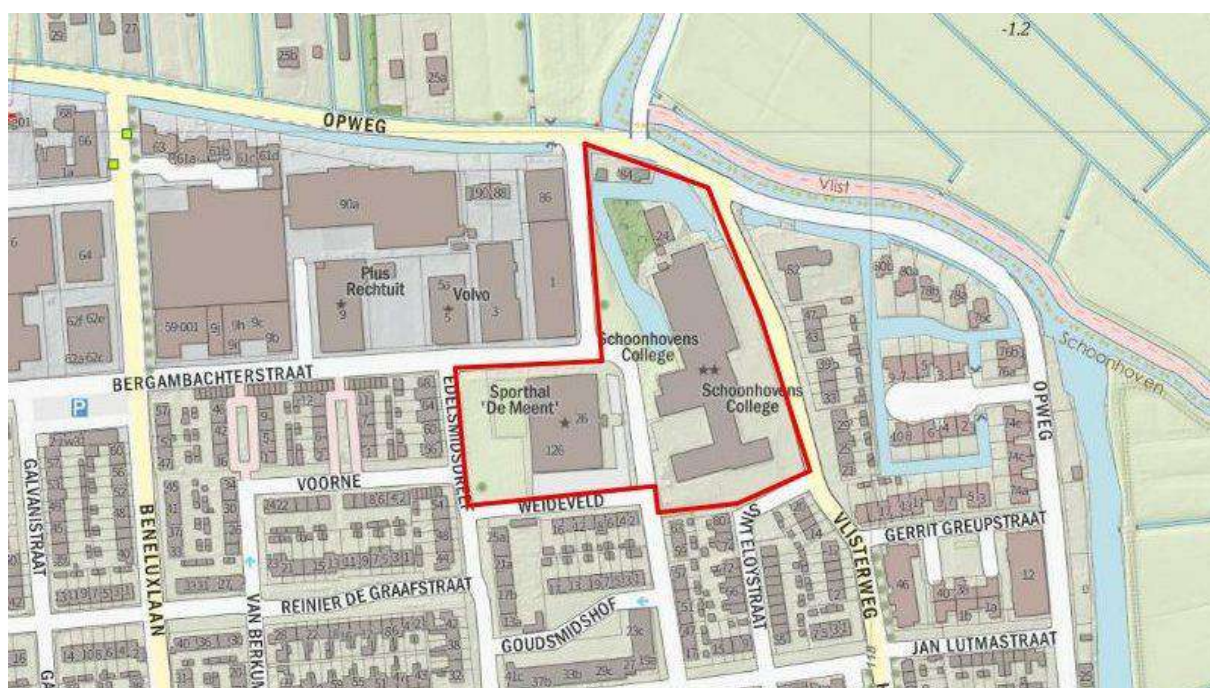
¹ Marlien de Voogd, 2020, Ecologische quickscan Sporthal De Meent en Schoonhovens College in Schoonhoven. Rapport RA20359-01, Regelink Ecologie & Landschap, Wageningen.

² <http://www.regelink.nl/kenniscentrum/definities-vleermuizenonderzoek/>
Soortgericht onderzoek Schoonhovens College en sporthal de Meent in Schoonhoven

2 Plangebied en ingreep

2.1 Plangebied

Het plangebied betreft een viertal gebouwen en het omringende groen in Schoonhoven (gemeente Krimpenerwaard, provincie Zuid-Holland). Het plangebied omvat de volgende gebouwen: de VMBO-locatie van het Schoonhovens Collega aan de Vlisterweg 22, de naastgelegen sporthal 'De Meent' aan 's-Heerenbergstraat 26, de woning aan de Opweg 84 en het gebouw van de tafeltennisvereniging 'Smash' aan de Vlisterweg 24. Verder omvat het de daaromheen liggende groen- en waterstructuren, waaronder een brede waterplas tussen de tennisclub en de 's-Heerenbergstraat. In paragraaf 3.2 is een uitgebreide beschrijving van de verschillende gebouwen in het plangebied opgenomen. De begrenzing van het plangebied is in figuur 1 met rood aangegeven. In bijlage 2 van de quickscan is een uitgebreide foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (in rood). © Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2020.

2.2 Ingreep en planning

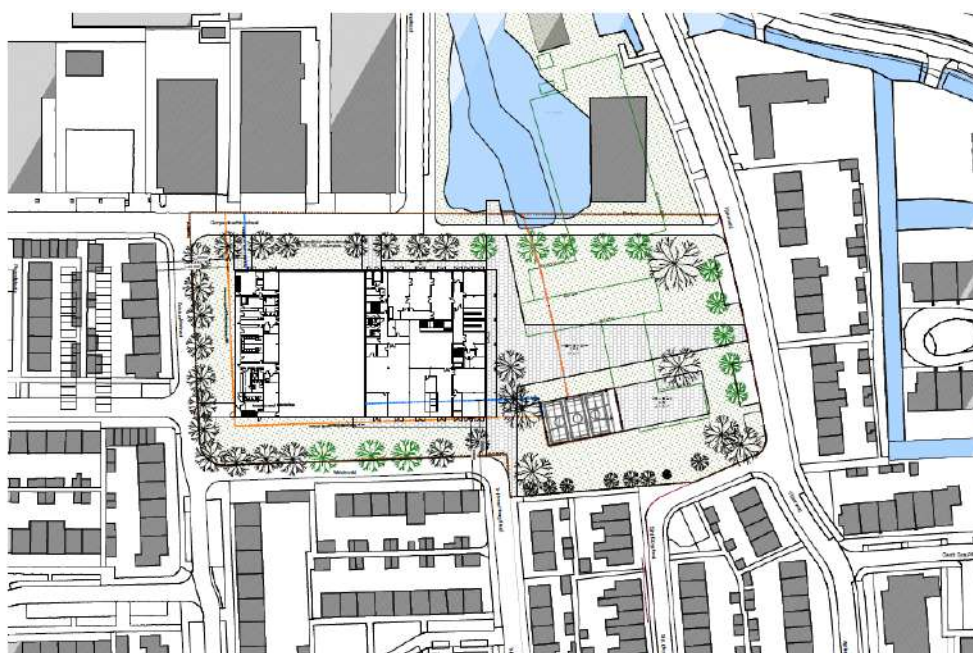
De Gemeente Krimpenerwaard wil de sporthal 'De Meent' en het Schoonhovens College gefaseerd slopen. In het vrijgekomen gebied wordt een nieuwe pand met daarin de school en de sporthal gebouwd. De nieuwbouw is gepland in de zuidwestelijke hoek van het plangebied, waar nu de sporthal staat. Daarbij wordt de 's-Heerenbergstraat onderbroken. Een groot deel van het huidige groen in de zuidelijk helft van het plangebied, waaronder de grote bomen aan de oostzijde, en veel straatbomen blijven behouden – behoud van groen waar het kan is een belangrijk speerpunt van de gemeente. Voor een impressie van de plannen, zie figuur 2 en bijlage 4.

De sloop van de huidige sporthal staat gepland voor november 2022, maar pas nadat de gemeenteraad op 1 november daar een besluit over heeft genomen. De nieuwbouw is naar verwachting eind 2023/begin 2024 gereed. Nadat de nieuwe school met sporthal gereed is, wordt de oude school gesloopt.

De plannen voor de noordelijke helft van het plangebied (vanaf de kruising met de Bergambachtstaat) bevinden zich nog in de concept-fase. De uitgangspunten voor dit gebied zijn dat de huidige bebouwing (het gebouw van de tafeltennisclub en de woning aan de Opweg 84) worden gesloopt en dat op de vrijgekomen grond woningen worden gebouwd. Het is nog onbekend of de huidige vijver aan de westzijde van de school en de overige watergangen worden behouden en vergroot, of dat deze worden gedempt en later in nieuwe vorm terug worden aangebracht is nog niet duidelijk. Ook is nog onbekend hoeveel bomen behouden blijven. Voor de noordelijke helft wordt daarom uitgegaan van een worst-case scenario waarbij alle bebouwing wordt gesloopt, de watergangen worden gedempt, alle bomen worden gekapt, en alle opschot en struweel wordt gerooid. De planning voor dit deel van het plangebied is nog niet bekend, maar zal in ieder geval plaatsvinden in 2024 of later.

Ingrepen die in het gehele plangebied plaatsvinden bestaan uit (in globale chronologische volgorde):

- Slopen van de huidige sporthal (november 2022);
- Kap van de bomen langs de 's-Heerenbergstraat;
- Bouwrijp maken van de vrijgekomen grond;
- Nieuwbouw van de nieuwe school en sporthal;
- Sloop van de huidige school (medio 2024);
- Inrichten van het oostelijk deel van het nieuwe schoolterrein;
- Sloop van het clubgebouw en de woning Opweg 84 (termijn onbekend);
- Kap/rooien van bomen, struweel en ander groen in het noordelijk deel van het plangebied;
- Dempen van (delen van) de watergangen en waterpartij;
- Vrijgekomen grond inrichten.

Figuur 2. Ontwerp van de nieuwbouw en de inrichting van het zuidelijk deel van het plangebied. In groene contouren is de huidige school weergegeven, de nieuwbouw is het gebouw links (wit). Zwarte bomen zijn bestaande bomen die behouden blijven, groene bomen worden nieuw aangeplant. Bron: Geurst & Schulze architecten bv, documentnummer 885-VO-0002 d.d. 6-10-21.

3 Werkwijze

3.1 Onderzoeksinspanning

In de winter 2020 t/m het najaar van jaar 2021 is het plangebied geïnventariseerd op de aanwezigheid van vleermuizen, rugstreepd en poelkikker. In Tabel 1 zijn de gegevens van de veldbezoeken weergegeven.

Tabel 1. Datum en tijdstip van en weersomstandigheden tijdens de inventarisaties.

K= Kraamverblijfplaats, Z= Zomerverblijfplaats, P=Paarverblijfplaats, MZ= middernachtelijk zwermgedrag winterverblijfplaats, V= Vliegroute, F=Foerageergebied. De temperatuur is weergegeven voor het einde van de avondinventarisatie en de start van de ochtendinventarisatie, tenzij anders aangegeven.

Datum	Tijd	Zon op/onder	Onderzochte soort en functies	Medewerker	Weersomstandigheden
04-11-2020	21:00-23:00	17:05	Vleermuizen: P, V, F	Marlien de Voogd	4°C, onbewolkt, droog, ZW1
25-11-2020	20:30-22:30	16:35	Vleermuizen: P, V, F	Marlien de Voogd	8°C, zwaar bewolkt, droog, Z2
15-05-2021	21:30-00:15	21:28	Vleermuizen: K, Z, V, F	Tim Eestermans Marlien de Voogd	12°C, licht bewolkt, droog, ZZW2
15-06-2021	21:45-00:15	22:02	Vleermuizen: K, Z, V, F	Tim Eestermans Marlien de Voogd	17°C, onbewolkt, droog, 2 Bft
15-6-2021	21:00-0:00	22:02	Rugstreepd en Poelkikker: kooractiviteit	Tim Eestermans Marlien de Voogd	24°C (start), onbewolkt, droog, 2 Bft
16-6-2021	02:30-05:30	05:19	Vleermuizen: K, Z, V, F	Tim Eestermans	14°C, zwaar bewolkt, af en toe motregen, 1 Bft
25-6-2021	21:00-23:00	22:04	Rugstreepd en Poelkikker: kooractiviteit Rugstreepd: juvenielen	Tim Eestermans	16°C, zwaar bewolkt, deel van de tijd motregen, 1 Bft
8-7-2021	03:00-05:30	05:30	Vleermuizen: K, Z, V, F Rugstreepd: juvenielen	Marlien de Voogd	14°C, licht bewolkt, droog, Z1
3-8-2021	23:00-02:15	21:26	Vleermuizen: MZ, Z, V, F Rugstreepd: juvenielen	Tim Eestermans	14°C, licht bewolkt, droog, 1Bft
28-08-2021	23:00-02:00	20:36	Vleermuizen: MZ, P, V, F Rugstreepd: juvenielen	Marlien de Voogd	16°C, licht bewolkt, droog, NNW2
16-9-2021	20:00-23:30	19:52	Vleermuizen: P, V, F	Marlien de Voogd	14°C, onbewolkt, droog, OZO1

Tijdens alle bezoeken waren de weersomstandigheden geschikt voor het inventariseren van vleermuizen en/of rugstreepd en poelkikker. In de volgende paragrafen van dit hoofdstuk worden de toegepaste onderzoeksmethoden verder toegelicht.

3.2 Methode vleermuisonderzoek

Tijdens de veldbezoeken zijn vleermuizen met zicht- en geluidwaarnemingen geïnventariseerd. Hierbij is een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type: Pettersson D240x) gebruikt om de echolocatie die vleermuizen uitzenden hoorbaar te maken voor mensen. Met de karakteristieken van de frequentie, klank en ritme van het geluid worden verschillende vleermuisensoorten in het veld herkend. Wanneer in het veld niet met zekerheid de vleermuissoort kon worden bepaald is een geluidsopname gemaakt met een extern opnameapparaat. De geluidsopname zijn achteraf met het computerprogramma Batsound geanalyseerd, waarbij voor determinatie gebruik is gemaakt van Barataud, 2015. Voor sociale geluiden van vleermuizen is gebruik gemaakt van Middleton, 2014 en Pfalzer, 2002. In combinatie met de visuele waarnemingen van het gedrag is de determinatie van de soort en de functie van het gebied bepaald.

Daarnaast zijn verrekijker, sterke zaklamp en warmtebeeldcamera gebruikt om vleermuizen en mogelijke verblijfplaatsen te bekijken. De inventarisaties zijn postend en lopend uitgevoerd, waarbij het plangebied en het omliggende gebied meerdere keren zijn doorkruist. Tijdens alle bezoeken waren de weersomstandigheden geschikt voor het inventariseren van vleermuizen.

Om de verschillende mogelijke functies van het plangebied voor vleermuizen te onderzoeken zijn meerdere veldbezoeken uitgevoerd in verschillende periodes. In november 2020 is 's avonds laat gezocht naar baltende tweekleurige vleermuizen in het plangebied. In het kraamseizoen 2021 (15 mei tot 15 juli) zijn de bezoeken direct vanaf zonsondergang tot twee uur na zonsondergang of vanaf twee uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst uitgevoerd, waarbij is gezocht naar (aanwijzingen voor) kraam- en zomerverblijfplaatsen. In de periode 1 augustus tot 1 oktober is gezocht naar aanwijzingen voor massawinterverblijfplaatsen en paarverblijfplaatsen, waarbij een ronde gecombineerd is uitgevoerd. De rondes voor massawinterverblijfplaatsen zijn uitgevoerd rondom middernacht, en de bezoeken voor paarverblijfplaatsen zijn vanaf een uur na zonsondergang uitgevoerd. In deze rondes is in eerste instantie rekening gehouden met de mogelijke aanwezigheid van meervleermuis. Omdat er echter gedurende het gehele veldseizoen, in de voorgaande acht rondes, geen enkele meervleermuis in of nabij het plangebied is waargenomen, is voor de laatste ronde gekozen om de vereisten uit het vleermuisprotocol voor ruige dwergvleermuis en gewone dwergvleermuis te volgen.

Het onderzoek naar vleermuizen was gericht op verblijfplaatsen in zowel de gebouwen als bomen. Enkele bomen in het plangebied vertoonden op het oog kleine holten, met name snoeiplekken bij in de laanbomen. Aangezien er tijdens het gehele onderzoek geen aanwijzingen zijn gevonden dat de bomen dienen als verblijfplaats, in combinatie met het feit dat nagenoeg alle vleermuisactiviteit zich rond de school concentreerde, hebben wij afgezien van een inspectie van de boomholten met een boomcamera.

3.3 Methode onderzoek naar rugstreepd en poelkikker

Tijdens de twee gerichte veldbezoeken op rugstreepd en poelkikker is bij de watergangen in en rondom het plangebied geluisterd naar kooractiviteit (roepende mannetjes). Deze bezoeken zijn uitgevoerd op twee avonden in de periode 15 april – 30 juni. Deze rondes zijn uitgevoerd op twee avonden met daarvoor geschikte weersomstandigheden, namelijk relatief warm, windstil en bij voorkeur met vochtig weer.

Daarnaast is bij alle veldbezoeken vanaf medio juni in de avond- en nacht ook gelet op de aanwezigheid van verplaatsende juvenielen van rugstreeppad (en andere amfibieën), als indicatie van voortplantings- en winterhabitat.

3.4 Volledigheid inventarisatie

De vleermuisinventarisatie is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2021 zoals vastgesteld door Gegevensautoriteit Natuur. De inventarisaties naar rugstreeppad en poelkikker zijn uitgevoerd volgens de richtlijnen uit de kennisdocumenten van de betreffende soorten, aangevuld met expert judgement.

Inventarisaties zijn een steekproef gebaseerd op momentopnames, waardoor het niet is uit te sluiten dat soorten en functies die niet waargenomen zijn op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is acceptabel omdat de Wet natuurbescherming een initiatiefnemer vraagt te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methoden en inspanning is voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (zorgplicht) van de Wet natuurbescherming. Wat betreft het onderhavige onderzoek heeft de initiatiefnemer gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

4 Resultaten

4.1 Algemeen beeld

Gedurende het onderzoek zijn in en in de nabijheid van het plangebied de volgende soorten aangetroffen:

- Gewone dwergvleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Laatvlieger
- Watervleermuis

In de volgende paragrafen worden per soort/soortgroep de verder besproken. De waarnemingskaarten zijn opgenomen bijlagen 2 en 3.

4.2 Vleermuizen

4.2.1 Gewone dwergvleermuis

Zomer- en kraamverblijfplaats

In de zomermaanden zijn in totaal twee zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen in het plangebied aangetroffen.

Op de late avond van 15 juni werd verhoogde vliegactiviteit aangetroffen in de beschutte hoek tussen de grote walnootboom aan de oostzijde van de school, de hoogbouw van de school, de uitbouw van het trappenhuis in dat hoge deel en het platte dak van de lokalen daarachter. Tijdens deze inventarisaties zijn hier echter geen in- of uitvliegende dieren gezien. Ook tijdens de overige inventarisaties zijn hier geen in- of uitvliegende vleermuizen of zwermgedrag waargenomen. Wel zijn hier tijdens alle rondes foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. De verwachting is dan ook dat vleermuizen deze locatie verkiezen om te foerageren, door de windluwte en de warmte op deze plek, en dat het gedrag niet duidt op een belangrijke verblijfslocatie (zie ook paragraaf 'foerageergebied'). Echter, op basis van het gedrag kan de aanwezigheid van een zomerverblijfplaats niet worden uitgesloten. Deze bevindt zich bevinden in de blinde muur van de trappenuitbouw van de school, op de derde verdieping. De exacte locatie van het verblijf is niet bekend. De aanwezigheid van een grotere verblijfplaats of kraamverblijfplaats wordt uitgesloten op basis van de afwezigheid van zwermende dieren in de ochtendrondes en in- of uitvliegers.

In de ochtend van 8 juli is een zwermende en daarna invliegende gewone dwergvleermuis aangetroffen in de zuidwestelijke hoek van het zuidoostelijk bouwdeel van het schoolgebouw (voormalige gymzaal). De exacte invlieglocatie kon niet worden vastgesteld, vanwege de kijkhoek vanaf openbaar terrein. Mogelijk betreft de invliegplek een kier boven een van de zijramen.

Er is geen kraamverblijf in het plangebied aangetroffen tijdens de inventarisaties.

In de omgeving van het plangebied is nog een zomerverblijfplaats aangetroffen. In de nacht van 3 augustus zijn twee zwermende gewone dwergvleermuizen waargenomen op de oostelijke muur van het gebouw Bergambachterstraat 9. Er zijn geen kraamverblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied aangetroffen.

Massawinterverblijfplaats

In de periode augustus – september zijn geen aanwijzingen gevonden voor het gebruik van de school, of de sporthal als massawinterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis. De locatie tussen de hoogbouw en de walnotenboom, waar eerder aanwijzingen voor een zomerverblijfplaats zijn gevonden, heeft op het oog potentie als massawinterplek. Hier zijn echter geheel geen zwermende dieren gevonden tijdens de twee rondes gericht op middernachtzwermen. Ook op andere locaties in het plangebied zijn geen zwermende gewone dwergvleermuizen waargenomen tijdens de rondes gericht op middernachtzwermen.

Paarverblijfplaats

Tijdens de paarperiode (15 augustus – 1 oktober) zijn twee paarterritoria van gewone dwergvleermuizen waargenomen. Gewone dwergvleermuizen vliegen al roepend rond om vrouwtjes naar hun paarverblijfplaats te lokken. Doordat zij hierbij door hun hele territorium vliegen is het doorgaans lastig om de exacte paarverblijfplaats te lokaliseren. Op basis van het waargenomen gedrag in het veld is daarom de ligging van de paarverblijfplaatsen geïnterpreteerd en weergegeven op de kaart in bijlage 2.

Aan de noord- en oostzijde van het zuidoostelijk deel van het schoolgebouw (voormalige gymzaal) bevindt zich een paarterritorium van gewone dwergvleermuis. Dit dier balts het merendeel van de tijd op het plein bij de zijingang (ten noorden van de voormalige gymzaal). Dit is een aanwijzing dat het paarverblijf zich ook aan de noordzijde van het bouwdeel bevindt.

Het andere paarterritorium bevindt zich ten noorden en noordoosten van de woning Opweg 84. Boven de weg en de watergang baltste enkele keren een gewone dwergvleermuis. Tijdens deze rondes was het dier ook maar af en toe waargenomen. In de directe omgeving van deze locatie is geen baltsactiviteit waargenomen, zodat er mag worden geconcludeerd dat het ook geen dier is dat elders in de directe omgeving een paarterritorium heeft. Daarom is het niet uit te sluiten dat er de woning Opweg 84 als paarverblijfplaats dient.

Foerageergebied

Tijdens alle inventarisatierondes zijn foeragerende gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Met name rond de grote walnootboom aan de oostzijde van de school is iedere ronde foerageeractiviteit vastgesteld. De vleermuizen foerageren onder en rond de boom, aan de oostzijde langs de hoogbouw, maar met name boven het platte dak van de school. Dit is de locatie van foto 16 uit de fotobijlage van de quickscan.

Waarschijnlijk is de locatie zeer geschikt doordat het beschutting, warmte, windluwte, donkerte en voedselaanbod biedt, door de combinatie van de hoogbouw van de school, de grote boom en het platte dak. Echter door weinig licht en beperkt zicht is het exact waarnemen van vleermuizen en interpreteren van gedrag op deze locatie zeer lastig, ook met een warmtebeeldcamera. Naar beste inschatting maken 2-10 gewone dwergvleermuizen (gelijktijdig) gebruik van dit foerageergebied, met een duidelijk zwaartepunt net na zonsondergang met een schatting van 5-10 dieren gelijktijdig. Vanaf ongeveer een uur na zonsondergang foerageren hier gemiddeld 1-3 dieren gelijktijdig. Deze dieren gebruiken later in de nacht en afhankelijk van het weer, het foerageergebied bij met de het plein bij de oostelijke zij-ingang, en/of foerageren in lange banen langs de praktijklokalen (vanaf de walnootboom naar het noorden).

Overige delen van het plangebied worden ook regelmatig gebruikt als foerageergebied. Met name de waterpartij aan de westzijde van de school, de beschutte delen aan de westzijde van de school, het grasveld ten zuiden van de school en de watergang langs de Vlisterveg worden ook regelmatig gebruikt door gewone dwergvleermuizen om te foerageren. Gemiddeld worden op deze locaties steeds 1-4 dieren gelijktijdig waargenomen, maar niet op ieder willekeurig moment van de inventarisatieronde.

Het foerageergebied rond de walnootboom is van groot belang voor de lokale populatie gewone dwergvleermuizen, gezien het aantal dieren dat gebruik maakt van dit foerageergebied. Het overige groen in het plangebied wordt ook goed gebruikt door gewone dwergvleermuizen. In de omgeving zijn geen andere locaties aangetroffen waar dergelijke aantallen vleermuizen voor langere tijd foerageren. De wijk ten zuiden van het plangebied (tot aan de Meester Kesperstraat) wordt in fasen gerenoveerd of opnieuw herbouwd. Een deel van dit gebied is al geherstructureerd, waarmee veel groen verloren is gegaan. Daarmee is het foerageergebied rond de walnootboom mogelijk van essentieel belang voor de lokale populatie gewone dwergvleermuizen.

Vliegroutes

Er is een vliegroute van gewone dwergvleermuizen aangetroffen door het plangebied, die slechts gebruikt werd tijdens twee van de inventarisatierondes. Deze vliegroute loopt langs de Bergambachterstraat van west naar oost, waarbij de vleermuizen de smalle donkere ruimte tussen de bomen en de sporthal gebruiken. Vervolgens vliegen ze in lijn met de Bergambachterstraat het platte dak van de school over in oostelijke richting. Individuele dieren steken de school ook op andere delen van west naar oost over. Een klein deel van de vleermuizen vliegt daarbij niet over het pand, maar gebruikte de bomenrijen langs de 's-Heerenbergstraat om naar het zuiden te vliegen. Deze route werd voornamelijk 's avonds 16 mei en in mindere mate 's avonds 16 juni gebruikt. Later in de nachten en in de ochtenden is deze route (en/of in omgekeerde route) niet teruggevonden. Ten oosten van het plangebied is er geen 'vervolg' van de vliegroute aangetroffen; waar de vliegroute naartoe leidt is ook niet duidelijk.

Waarschijnlijk gebruiken gewone dwergvleermuizen deze route om vanuit het westen naar het foerageergebied rond de grote walnootboom te vliegen, om daar enige tijd te foerageren. Niet alle vleermuizen op route zijn ook daadwerkelijk gelijktijdig foeragerend bij de walnootboom waargenomen. Het vermoeden is daarom dat de vliegroute vanaf de oostkant van het plangebied diffuus verspreid verder naar het oosten loopt.

De verwachting is dat in totaal circa 10-15 dieren gebruik maken van deze vliegroutes, met name in de avonden in het eerste deel van de zomer. Gezien het aantal dieren, zijn deze waarschijnlijk afkomstig uit een kraamkolonie in de wijk ten westen van het plangebied. Ondanks aandacht hiervoor, is deze kraamkolonie niet gevonden in de directe omgeving. Aangezien de vliegroute niet het gehele jaar gebruikt wordt, en ook niet in de ochtend gebruikt wordt, gebruiken de vleermuizen meerdere vliegroutes van west naar oost en vice versa. In de omgeving zijn meerdere lijnvormige elementen aanwezig, zoals diverse straten met bomenlanen en beschutting (o.a. de Opweg en Voorne/Weideveld). Het is echter mogelijk dat de aangetroffen vliegroute met name in het eerste deel van de zomer essentieel is voor de lokale populatie gewone dwergvleermuis.

Op overige avonden zijn ook enkele individuele gewone dwergvleermuizen waargenomen, die de 's-Heerenbergstraat ook om naar het noorden, richting de polder te vliegen. Gezien het geringe aantal dieren betreft dit geen essentiële vliegroute.

4.2.2 Ruige dwergvleermuis

Zomer- en kraamverblijfplaats

In de zomermaanden zijn geen zomer- of kraamverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis, of aanwijzingen daartoe, aangetroffen.

Paarverblijfplaats

Tijdens de paarperiode (15 augustus – 1 oktober) is een paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis in het plangebied waargenomen. Dit paarverblijf bevindt zich aan de zuidzijde van de huidige sporthal, het mannetje baltst vanuit een opgewipt deel van de daklijst, ongeveer in het midden van het pand.

Daarnaast is tijdens de laatste inventarisatie een baltsende ruige dwergvleermuis gehoord op het schoolplein bij de zijingang aan de oostzijde. Deze vleermuis baltste deze nacht af en toe al vliegend op deze plek, maar bleek later in de avond stationair (vanaf een gebouw) te baltsen net buiten het plangebied.

Buiten het plangebied is nog een paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis aangetroffen, op de kopse gevel van Voorne 24.

Foerageergebied

In het plangebied zijn relatief weinig foeragerende ruige dwergvleermuizen waargenomen. Verspreid over het zomerhalfjaar zijn in totaal 12 waarnemingen van foeragerende ruige dwergvleermuizen gedaan. Ruige dwergvleermuizen zijn enkel individueel foeragerend waargenomen, met name in de late zomer langs de rand van het dorp ten noorden van het plangebied. Op grond van het beperkte aantal foeragerende dieren kan gesteld worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor ruige dwergvleermuis is.

Vliegroute

Er zijn geen aanwijzingen dat de ruige dwergvleermuizen gebruik maken van vliegroutes in het plangebied. De aanwezige lijnvormige elementen fungeren niet als vliegroute. Essentiële vliegroutes voor ruige dwergvleermuis zijn dan ook niet aanwezig in het plangebied.

4.2.3 Laatvlieger

Zomer-, kraam en paarverblijfplaats

Er zijn geen vaste rust- en/of verblijfplaatsen van laatvliegers, of aanwijzingen daartoe, aangetroffen.

Foerageergebied

In het plangebied zijn tijdens de twee zomeravondrondes enkele foeragerende laatvliegers waargenomen. De waterpartij ten westen van de school en het grasveld ten westen van de sporthal worden gebruikt door 1-2 laatvliegers om langere tijd te foerageren. Laatvliegers maken niet consistent

gebruik van deze locaties; op beide locaties zijn ze slechts tijdens een of twee rondes waargenomen. Op grond van het beperkte aantal foeragerende dieren kan gesteld worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor laatvlieger is.

Vliegroutes

Er zijn geen aanwijzingen dat laatvliegers gebruik maken van vliegroutes in het plangebied. De aanwezige lijnvormige elementen fungeren niet als vliegroute. Essentiële vliegroutes voor laatvliegers zijn dan ook niet aanwezig in het plangebied.

4.2.4 Overige vleermuissoorten

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen, of aanwijzingen daartoe, van andere vleermuissoorten aangetroffen. Ook zijn in het plangebied geen andere soorten vleermuizen aangetroffen dan de reeds besproken soorten.

Buiten het plangebied, boven de watergang die ten noorden van het plangebied ligt, zijn enkele keren foeragerende watervleermuizen waargenomen. Er zijn geen aanwijzingen dat deze vleermuizen hun verblijfplaats in het plangebied hebben, aangezien ze niet in het plangebied zijn aangetroffen, en er ook geen zwerm- of vliegactiviteit van watervleermuis in het plangebied is aangetroffen.

4.3 Poelkikker

Er zijn tijdens zowel de specifiek op poelkikker gerichte inventarisaties, als tijdens de vleermuisinventarisaties geen aanwijzingen gevonden dat de poelkikker aanwezig is binnen het plangebied. Er is geen kooractiviteit (kwakende mannetjes) van poelkikker gehoord in de watergangen in het plangebied. Het plangebied heeft derhalve geen voortplantingsfunctie voor poelkikker.

Tevens is geluisterd naar eventueel kooractiviteit van poelkikker in het poldergebied ten noorden van het plangebied. Daarbij is geluisterd vanaf de Opweg en de eerste 100m vanaf de Bonrepas. Hierbij zijn geen roepende poelkikkers aangetroffen. Het plangebied heeft derhalve ook geen land- of winterfunctie voor poelkikker.

4.4 Rugstreepdad

Er zijn tijdens zowel de specifiek op rugstreepdad gerichte inventarisaties, als tijdens de vleermuisinventarisaties geen aanwijzingen gevonden dat de rugstreepdad aanwezig is binnen het plangebied.

Er is geen kooractiviteit (roepende mannetjes) van rugstreepdad gehoord in de watergangen in het plangebied. Het plangebied heeft derhalve geen voortplantingsfunctie voor rugstreepdad.

Tijdens de rondes zijn wel roepende mannetjes rugstreepdad gehoord in de polder ten noorden van het plangebied. De wateren in de polder, buiten het plangebied, hebben wel een voortplantingsfunctie voor rugstreepdad.

Tijdens de vleermuisrondes in juli, augustus en september is gezocht naar juveniele rugstreepdaden in mogelijk landhabitat, zoals langs de trappen met losse grond aan de oostzijde van de school. Tijdens geen van de rondes zijn juveniele rugstreepdaden aangetroffen in het plangebied. Zodoende kan

worden uitgesloten dat de rugstreeppad vanuit de polder naar het plangebied komt om daar te overwinteren. Het plangebied heeft dan ook geen land- of winterfunctie voor rugstreeppad.

4.5 Samenvatting resultaten

Tabel 2 geeft een overzicht van de aangetroffen vleermuissoorten en functies. In hoofdstuk 5 is voor deze functies het effect van de ingreep beschreven. Vervolgens is beoordeeld of effecten een overtreding zijn van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.

*Tabel 2. Samenvatting van de waargenomen vleermuissoorten en functies. De getallen geven het aantal verblijfplaatsen aan, de getallen tussen haakjes het (geschatte) aantal individuen per functie weer. Getallen met # duiden op een massawinterverblijf, getallen met een * duiden op een essentiële vliegroute of foerageergebied*

Soort	Verblijfplaats functie				Andere functie	
	Zomer	Kraam	Paar	Winter	Vliegroute	Foerageergebied
Gewone dwergvleermuis	2 (2-3)	-	2	-	(10-15)*	(2-10)*
Ruige dwergvleermuis	-	-	1 (1)	-	-	(1)
Laatvlieger	-	-	-	-	-	(2)

5 Effectbepaling en toetsing

5.1 Effectbepaling van de ingreep

5.1.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

In het plangebied zijn 2 zomerverblijfplaatsen en 2 paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en 1 paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis aangetroffen. Daarnaast zijn er geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van kraamverblijfplaatsen en/of een massawinterverblijfplaats voor grotere aantallen gewone dwergvleermuizen.

Bij sloop van de sporthal verdwijnt een paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis. Bij de sloop van de school verdwijnen 2 zomer- en 1 paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis. Bij de sloop van de woning Opweg 84 verdwijnt 1 paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis.

Foerageergebied

Het gebied rond de grote walnootboom ten oosten van de school doet mogelijk dienst als essentieel foerageergebied voor gewone dwergvleermuis.

Bij de ingreep blijven de meeste bomen in het plangebied behouden. De grote walnootboom, die het middelpunt vormt van het mogelijk essentieel foerageergebied, blijft behouden. De luwe plek die de boom samen met het schoolgebouw vormt, verdwijnt met de sloop. Na de sloop worden nieuwe bomen en groen gepland. De walnootboom maakt in de nieuwe situatie deel uit van een aantal bomen op een groen veld met bomen en struiken. Dit veld met nieuwe bomen en struiken en de oude walnootboom zal opnieuw foerageergebied vormen. Andere huidige foerageerplekken, zoals de beschutte delen langs de school, verdwijnen met de sloop van de huidige school. Hier komen nieuwe groenstructuren voor terug: zo komen langs de nieuwe fietsenstalling opnieuw beschutte plekken met bomenrijen, hagen en een wadi. De waterpartij blijft behouden of wordt opnieuw gegraven. Zie ook figuur 2 en bijlage 4 voor een beeld van de groenstructuren na ontwikkeling. In zijn geheel bezien kan het plangebied in de nieuwe situatie zijn functie als foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis behouden. De verwachting op basis van bovenstaande is dat het plangebied na sloop-herbouw in dezelfde mate en voor dezelfde aantallen kan fungeren als foerageergebied.

Vliegroute

Van oost naar west loopt, via de sporthal en de bomenrij van de 's-Heerenbergstraat, een vliegroute van gewone dwergvleermuis naar het bovengenoemde foerageergebied. Deze vliegroute is in de vroege zomer mogelijk essentieel voor gewone dwergvleermuis. Een deel van de vleermuizen gebruikt vanaf de kruising met de 's-Heerenbergstraat de bomenrij richting het zuiden als vliegroute.

Bij de ingreep blijven de meeste bomen in het plangebied behouden. De bomen langs de Bergambachterstraat blijven behouden en deze rij bomen wordt verlengd richting de walnootboom en Vlisterweg door de aanplant van nieuwe bomen (zie figuur 2 en bijlage 4 voor de groenstructuren na

ontwikkeling). Hierdoor blijft deze vliegroute intact. De 's-Heerenbergstraat wordt tussen de Bergambachterstraat en Weideveld onderbroken. De bommenrij wordt daarmee verwijderd, waardoor dit deel van de vliegroute wordt onderbroken. De nieuwbouw wordt op deze plek gebouwd, waarvan de muren als lijnvormig element. Voor een visuele weergave, zie bijlage 4.

5.1.2 Poelkikker en rugstreeppad

Het plangebied heeft geen functie voor poelkikker en rugstreeppad. De sloop van de panden en de herontwikkeling heeft dan ook geen effect op de beide soorten.

5.2 Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Verbodsbepalingen

Door de sloop van de sporthal verdwijnt een paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis. Door de sloop van de school verdwijnen twee zomer- en twee paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis. Het vernietigen van verblijfplaatsen van vleermuizen leidt tot een overtreding van artikel 3.5 (doden, verstoren, verblijfplaatsen vernielen) van de Wet natuurbescherming, zoals weergegeven in Tabel 3. De sloop kan ook leiden tot het doden, verwonden en verstoren van vleermuizen. Dit zijn overtredingen op resp. art. 3.5 lid 1 en lid 2 van de Wet natuurbescherming. Zie ook Bijlage 1 voor informatie over de Wet Natuurbescherming.

Tabel 3. Resultaten van de toetsing per soort en functie (Indien van toepassing aangegeven met X of met toelichting).

Soort/functie	Ingreep/ activiteit	Art. 3.5 lid 1 (doden/ verwonden)	Art. 3.5 lid 2 (verstoren)	Art. 3.5 lid 4 (beschadigen/ vernielen verblijfplaats)
Gewone dwergvleermuis	Sloop school	X	X	2 zomerverblijfplaatsen 1 paarverblijfplaats
	Sloop woning Opweg 84	X	X	1 paarverblijfplaats
Ruige dwergvleermuis	Sloop sporthal	X	X	1 paarverblijfplaats
Foerageergebied	Gehele plan	-	-	-
Vliegroute	Gehele plan	-	-	-

6 Conclusies en vervolgstappen

6.1 Conclusies

Algemeen

- Het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens de richtlijnen uit de kennisdocumenten, expert judgement en het Vleermuisprotocol 2021, waardoor gesteld kan worden dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd.
- Voor het uitvoeren van de werkzaamheden is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

Resultaten

- In de school zijn 2 zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis vastgesteld.
- In het kraamseizoen zijn geen kraamverblijfplaatsen, of aanwijzingen daartoe, waargenomen.
- In de sporthal is 1 paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis aangetroffen.
- Er zijn 2 paarterritoria van gewone dwergvleermuis in het plangebied aanwezig. De paarverblijfplaatsen bevinden zich in de school en in de woning Opweg 84.
- Er zijn geen aanwijzingen voor winterverblijfplaats voor grotere aantallen dieren.
- Een deel van het plangebied fungeert als belangrijk foerageergebied voor gewone dwergvleermuis, het betreft mogelijk een essentieel foerageergebied.
- In het plangebied is een vliegroute waargenomen; het betreft mogelijk een essentiële vliegroute.

Effecten

- Bij de sloop van de school gaan 2 zomerverblijfplaatsen en 1 paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis verloren.
- Bij de sloop van de sporthal wordt 1 paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis vernietigd.
- Bij de sloop van de woning Opweg 84 wordt 1 paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis vernietigd.
- Door het behoud van een groot deel van de huidige groenstructuur en aanplant van nieuwe bomen en groen, wordt geen negatief effect verwacht op het gebruik van het plangebied als (mogelijk essentieel) foerageergebied.
- Door het behoud van een groot deel van de huidige groenstructuur, in combinatie met aanplant van nieuwe bomen en groen en de bouw van de nieuwe school, wordt geen negatief effect verwacht op het gebruik van vliegroutes door het plangebied.

Toetsing

- Met het uitvoeren van de werkzaamheden worden lid 1, 2 en 4 van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming overtreden.

6.2 Vervolgstappen

- Voordat de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden, dient een activiteitenplan opgesteld te worden. In dit plan staat beschreven op welke manier de negatieve effecten worden verzacht dan wel worden voorkomen en op welke manier de verloren gegane verblijfplaatsen worden gecompenseerd.
- Er dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. Het activiteitenplan dient als onderbouwing bij de ontheffingsaanvraag.
- Na het verkrijgen van de ontheffing moet vaak een ecologisch werkprotocol worden opgesteld.
- De werkzaamheden zijn tevens een kans om natuur-inclusief te werken. Hiermee kunnen vaak op relatief eenvoudige manier extra maatregelen genomen worden die bijdragen aan behoud en herstel biodiversiteit. Dit kan vaak goed in combinatie met de wettelijke maatregelen die nodig zijn voor de mitigatie. Te denken valt aan het inbouwen van extra voorzieningen voor vleermuizen, het inbouwen van voorzieningen voor huismus en gierzwaluw, het geschikt maken van de nieuwe groen inrichting voor huismus en het biodivers aanleggen van het groen.

7 Bronnen

7.1 Literatuur

- Barataut, M., 2015. Acoustic Ecology of European Bats. Species Identification, Study of their Habitats and Foraging Behaviour. Biotope, Mèze. Muséum national d'Histoire naturelle, Paris [Inventaires et biodiversité series].
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika. Tirion Natuur.
- Middleton, N., A. Froud & K. French. (2014) Social Calls of the Bats of Britain and Ireland. Pelagic Publishing, Exeter.
- Pfalzer, G., 2002. Inter- und intraspezifische Variabilität der Soziallaute. Fachbereich Biologie der Universität Kaiserslautern.
- Sachteleben, J. & O. von Helversen, 2006. Songflight behaviour and mating system of the pipistrelle bat (*Pipistrellus pipistrellus*) in an urban habitat. In: Acta Chiropterologica 8(2): 391-401.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, 2017. Vleermuisprotocol 2021. [<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>].

7.2 Websites

- wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2019-01-01
- www.bij12.nl
- www.verspreidingsatlas.nl/
- www.ndff.nl
- www.vleermuis.net
- www.zoogdiervereniging.nl

7.3 Project gerelateerde bronnen

- Marlien de Voogd, 2020, Ecologische quickscan Sporthal De Meent en Schoonhovens College in Schoonhoven. Rapport RA20359-01, Regelink Ecologie & Landschap, Wageningen.

Bijlage 1. Wet natuurbescherming

Algemeen

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet is de Nederlandse implementatie van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, aangevuld met nationale bepalingen. De Wet natuurbescherming vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming kent drie pijlers, namelijk:

- bescherming van Natura 2000-gebieden,
- bescherming van soorten,
- bescherming van houtopstanden.

Daarnaast is er een belangrijke plaats ingeruimd voor de zorgplicht (artikel 1.11). Vanuit deze zorgplicht moeten handelingen achterwege blijven waarvan men kan vermoeden zij nadelige gevolgen kunnen hebben voor beschermde gebieden of soorten.

In dit hoofdstuk volgt een eenvoudige weergave van de essentie van de Wet natuurbescherming, voor zover deze betrekking heeft op ruimtelijke ontwikkelingen en festiviteiten. Verbodsartikelen worden voor de leesbaarheid vereenvoudigd weergegeven. Raadpleeg voor de exacte formulering de wetstekst (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2016-34.html>).

Bescherming Natura 2000-gebieden

Vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn hebben de lidstaten de verplichting om speciale beschermingszones aan te wijzen. Deze speciale beschermingszones heten Natura 2000-gebieden. Elk Natura 2000-gebied heeft instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van:

- leefgebieden voor vogelsoorten, voor zover nodig voor de uitvoering van de Vogelrichtlijn, en/of
- natuurlijke habitats en de habitats van soorten, voor zover nodig voor de uitvoering van de Habitatrichtlijn.

Verboden (volgens artikel 2.7, lid 2) is elke activiteit (in de wet: project of handeling) zowel binnen als buiten een Natura 2000-gebied die, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen:

- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of,
- een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.

De activiteit kan alleen doorgang vinden als Gedeputeerde Staten van de provincie waarin de activiteit plaatsvindt een vergunning verlenen. Voor diverse werkzaamheden in nationaal belang (zoals werkzaamheden rond de hoofdspoorwegen) is de minister van Economische Zaken bevoegd gezag.

Bescherming van soorten

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes:

1. beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn,
2. beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn,
3. beschermingsregime andere soorten.

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Onder het beschermingsregime Vogelrichtlijn vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels. Op basis van artikel 3.1 is het verboden om:

Soortgericht onderzoek Schoonhovens College en sporthal de Meent in Schoonhoven

1. opzettelijk vogels te doden of te vangen;
2. opzettelijk vogelnesten, -rustplaatsen en -eieren te vernielen of te beschadigen of vogelnesten weg te nemen;
3. eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben;
4. opzettelijk vogels te storen.

Het verbod om vogels opzettelijk te storen geldt niet wanneer dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Bij werkzaamheden in het broedseizoen kan het verlaten van nesten als gevolg van verstoring leiden tot het indirect doden van dieren of het aantasten van de functionaliteit van nesten en dus tot een overtreding van artikel 3.1, lid 1 en 2.

De vogelsoorten die jaar op jaar gebruik maken van hetzelfde nest zijn verdeeld over vier categorieën waarvan de nesten een jaarronde bescherming genieten. Ook is er een vijfde categorie van vogels waarvan een inventarisatie van de nesten gewenst kan zijn.

2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Onder het beschermingsregime Habitatrichtlijn vallen alle dieren uit:

- de Habitatrichtlijn, bijlage IV, onderdeel a,
- het Verdrag van Bern, bijlage II,
- het Verdrag van Bonn, bijlage I,

en alle planten uit:

- de Habitatrichtlijn, bijlage IV, onderdeel b,
- het Verdrag van Bern, bijlage I.

Volgend artikel 3.5 is het verboden om, voor zover het soorten betreft uit bovenstaande bijlagen:

1. opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. opzettelijk dieren te verstoren;
3. opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen;
4. voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
5. opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

In de genoemde bijlagen van de verdragen van Bern en Bonn staan ook diverse vogelsoorten genoemd. Dit betekent dat voor deze soorten het (ver)storen ook verboden is wanneer dit geen effect heeft op de instandhouding van de betreffende soort.

3. Beschermingsregime andere (nationale) soorten

Onder het 'beschermingsregime andere soorten' vallen een aantal soorten waarvoor er geen Europese verplichting ligt tot bescherming. Nederland geeft zo uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om de staat van instandhouding van dier- en plantensoorten te beschermen.

Volgens artikel 3.10. is het verboden om, voor zover het soorten uit deze lijst betreft:

1. opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
3. opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Onder dit beschermingsregime vallen ook een groot aantal zeer algemene zoogdieren en amfibieën. Een groot deel van deze algemene soorten zijn door de provincies en het ministerie van EZ voor ruimtelijke ontwikkelingen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

Ontheffing en vrijstellingen

Ontheffingen worden verleend door de Minister van Economische zaken of Gedeputeerde Staten, en geven een initiatiefnemer de mogelijkheid om onder voorwaarden de wet te overtreden. Vrijstellingen worden gegeven door de Minister van Economische zaken of Provinciale Staten en beschrijven handelingen en situaties waarin de wet niet van toepassing is.

Ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen of het verkrijgen van een vrijstelling kan alleen wanneer er:

- geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- geen negatief effect is op de staat van instandhouding van de soort;
- en er voldaan is aan de in de wet genoemde belangen (artikel 3.3, lid 4b, artikel 3.8, lid 5b en artikel 3.10, lid 2).

Voor het beschermingsregime overige soorten is het voldoende als er voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang.

Bescherming van houtopstanden

Een houtopstand beslaat een oppervlakte van 10 are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting van meer dan twintig bomen, gerekend over het totaal aantal rijen.

Volgens artikel 4.2 vallen buiten de bescherming houtopstanden:

- houtopstanden binnen door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom
- houtopstanden op erven of in tuinen en fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen bedoeld als kerstbomen en niet ouder dan twintig jaar en kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa en die:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid bestaande uit een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter;
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Volgens artikel 4.2 is het verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen zonder daar melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Dit geldt niet voor het periodiek vellen van griend- of hakhout.

Binnen drie jaar moet het gevelde deel weer zijn herplant.

Vrijstellingen gelden er wanneer het vellen gebeurt middels een goedgekeurde gedragscode of de werkzaamheden voortvloeien uit instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden of nodig zijn voor aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) bestaat uit planologisch beschermde gebieden die zijn aangewezen om ecologische verbindingen te realiseren tussen belangrijke natuurgebieden. Deze natuurgebieden en de verbindingen daartussen vormen samen een ecologisch netwerk. De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN mogen niet door een ingreep worden aangetast. Alle (mogelijke) effecten van een voorgenomen ingreep moeten daarop dan ook worden getoetst. De provincie waarbinnen het plangebied valt geeft invulling aan het NNN en is daartoe het bevoegd gezag. Voor meer informatie over het NNN en het toetsingskader zie <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/natuurnetwerk-nederland>.

Wet dieren

De Wet natuurbescherming kent geen verbod op het verwonden van dieren. Dit is namelijk al verboden in de Wet dieren. Volgens artikel 2.1 van de Wet dieren, eerste lid, is het namelijk verboden om:

- zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen.

De Wet dieren kent een ontheffingsmogelijkheid, maar alleen als het belang van het welzijn van dieren zich er niet tegen verzet. Een ontheffing is niet nodig wanneer vaststaat dat het mogelijk verwonden van dieren een 'redelijk doel' dient, of 'noodzakelijk' is. In deze rapportage wordt niet getoetst aan de Wet dieren.

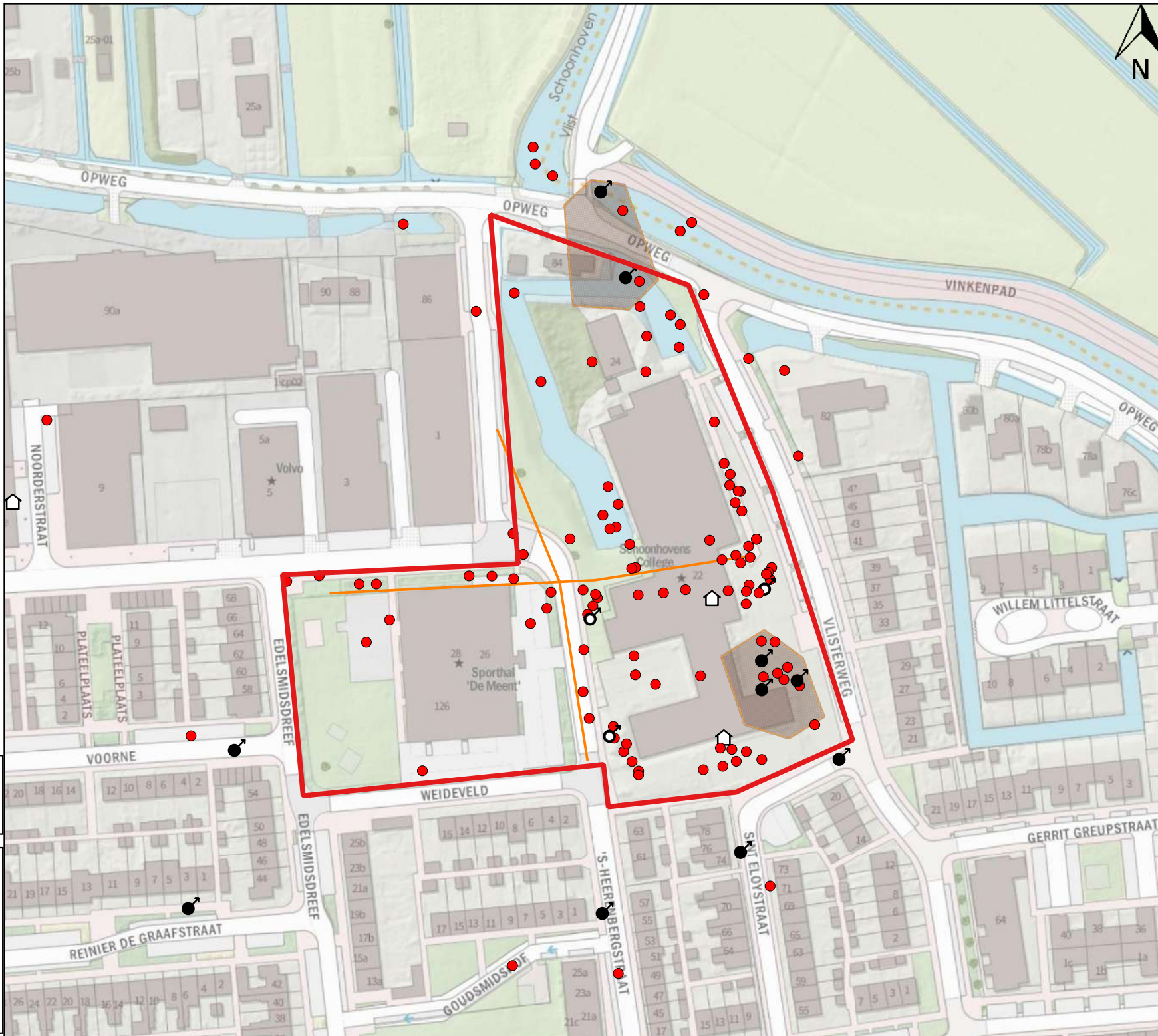
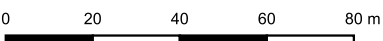
Bijlage 2. Kaart waarnemingen gewone dwergvleermuis

Gewone dwergvleermuis

- Vleermuizen
- Gewone dwergvleermuis
- Foeragerend
- ♂ Sociale roep
- ♂ Baltsend
- 🏠 Zomerverblijfplaats in gebouw
- Vliegroute
- Paarterritorium
- Plangebied

Het aantal punten is een indicatie van de activiteit, en geeft niet het exacte aantal dieren aan dat is waargenomen.

Opdrachtgever: Gemeente Krimpenerwaard
Projectnummer: 20523
Datum: 03.11.2021

Bijlage 3. Kaart waarnemingen overige vleermuissoorten

Overige vleermuissoorten

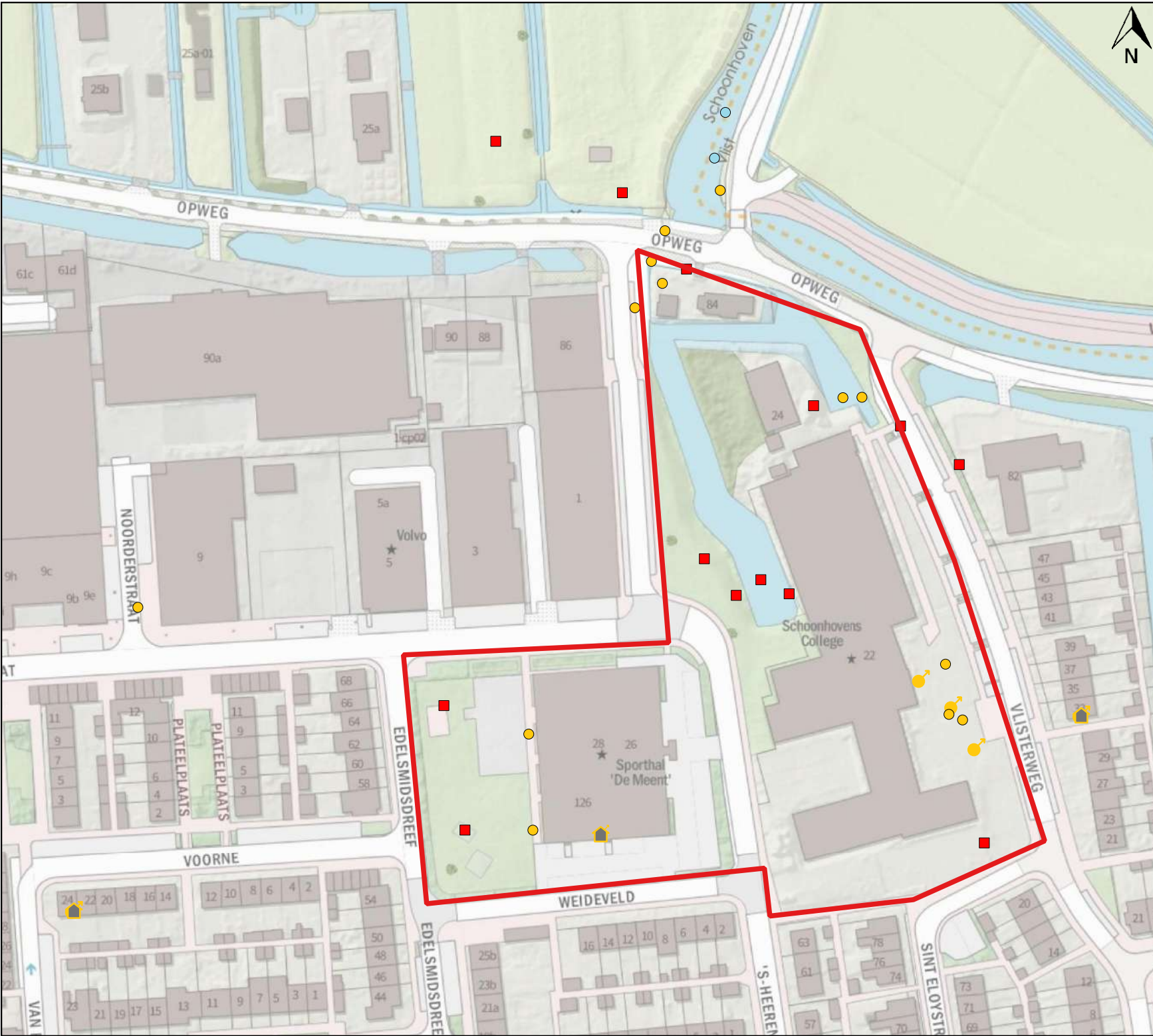
- Vleermuizen
 - Laatvlieger
 - Foeragerend
 - Ruige dwergvleermuis
 - Foeragerend
 - Roepend
 - Paarverblijfplaats in gebouw
 - Watervleermuis
 - Foeragerend
- Plangebied

Het aantal punten is een indicatie van de activiteit, en geeft niet het exacte aantal dieren aan dat is waargenomen.

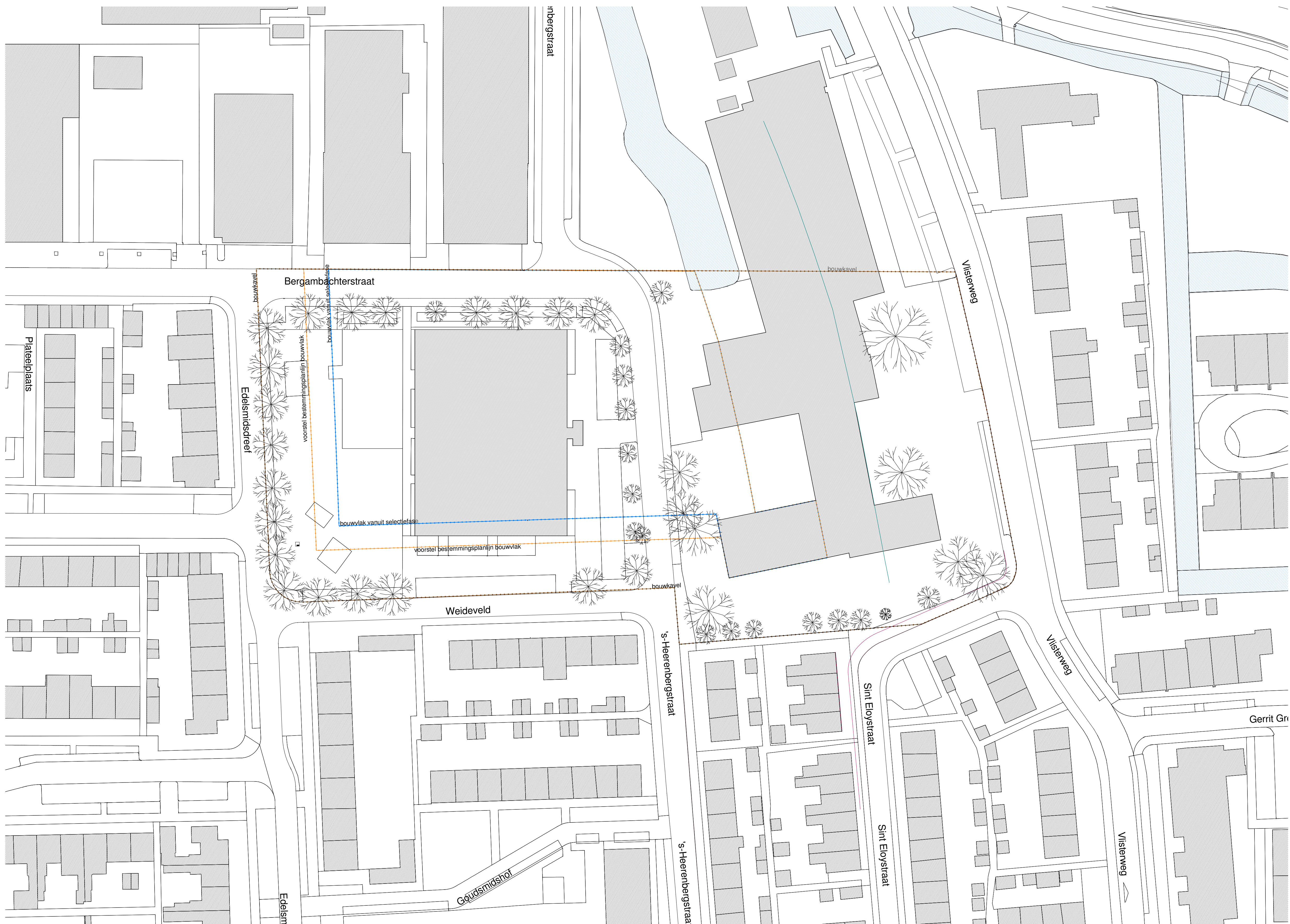
Opdrachtgever: Gemeente Krimpenerwaard
Projectnummer: 20523
Datum: 03.11.2021

0 10 20 30 40 m

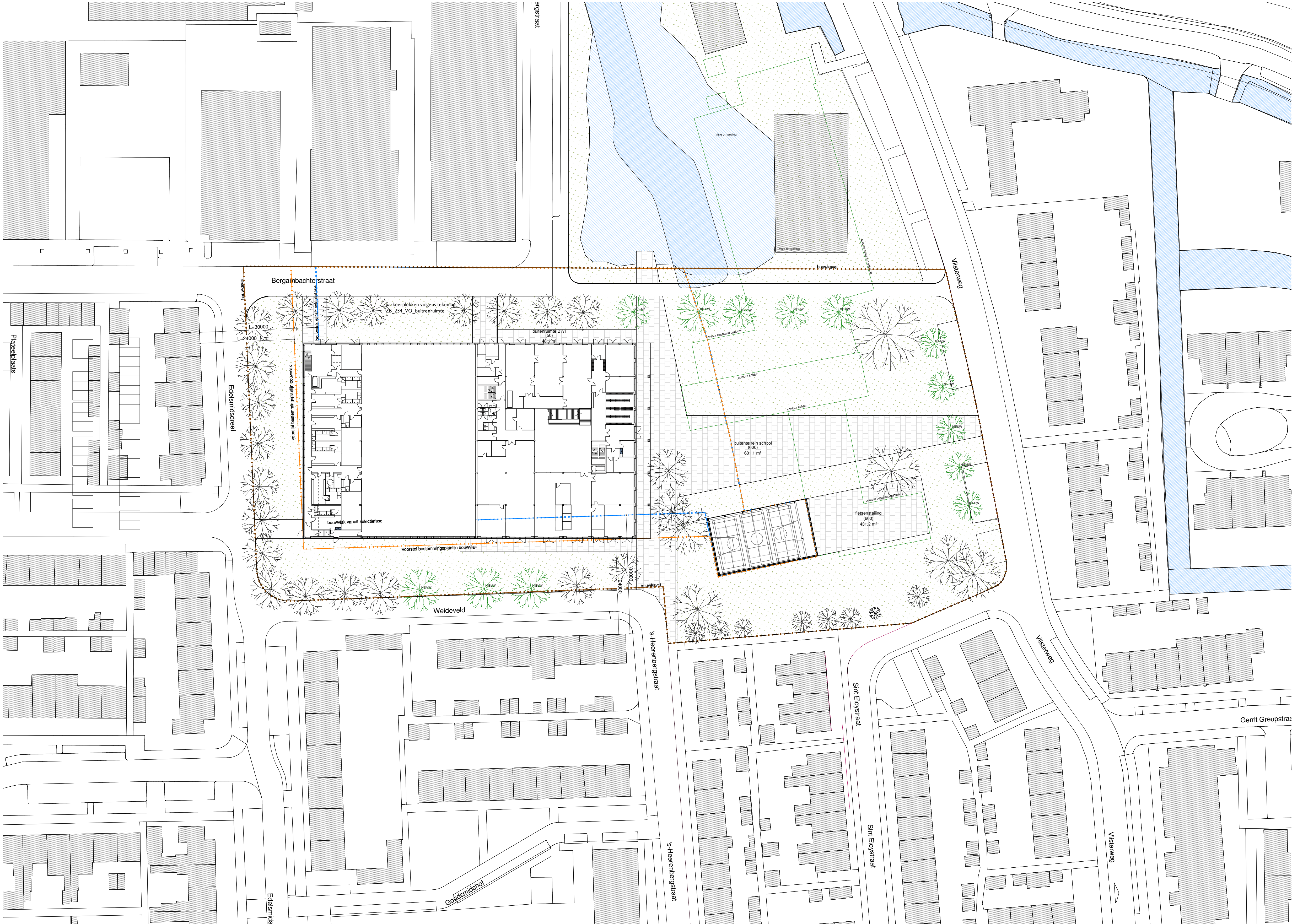
Bijlage 4. Tekeningen nieuwe situatie

Geurst & Schulze architecten bv
Kranenburgweg 136
2583 ER Den Haag

opdrachtgever
Gemeente Krimpenerwaard

documentnummer
885- VO- 0001

Voor terreinontwerp zie
ZB_254_VO_buitruimte_v2

GEURST & SCHULZE

Geurst & Schulze architecten bv
Kranenburgweg 136
2583 ER Den Haag

T 0031 (0)70 365 0948
info@geurst-schulze.nl
www.geurst-schulze.nl

project
Schoonhovens college en
sporthal de Meent

opdrachtgever
Gemeente Krimpenerwaard

onderwerp
situatie nieuw

schaal
1 : 500

fase / versie
voorontwerp
4

datum
06-10-2021

documentnummer
885- VO- 0002

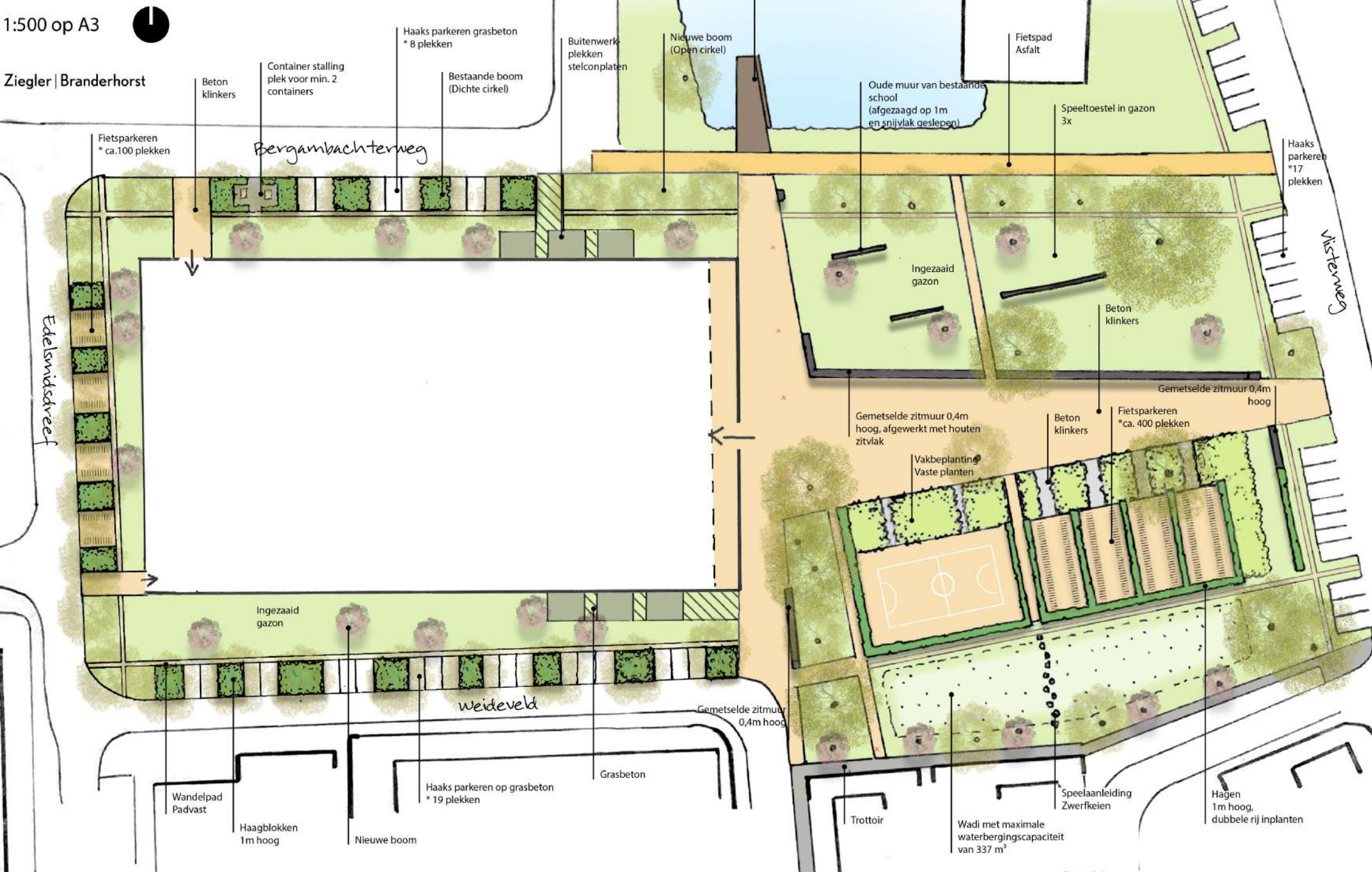
VO Schoonhovens College

Buitenruimte VO

5 oktober 2021

1:500 op A3

Ziegler | Branderhorst

SCHOONHOVENS COLLEGE EN SPORTHAL DE MEENT

entree school

buitenruimte BWI

praktijklokaal

sporthal

Weideveld

pauzeruimte personeel

praktijkruimte

entree school

structuur bestaande gymzaal

Bergambachterstraat

Edelsmitdreef

sporthal

betonnen spuwars

entree sporthal: luifel met
houten deur in glazen pui

terugliggend metselwerk zorgt voor
lijnwerking op gevel.

gang kleedruimtes

zicht in sporthal

akoestische panelen

zicht in praktijklokalen

aula

keuken kantine

zitelement trap

etalage profiel BWI

glas-in-lood ramen uit Schoonhovens college

daklichten icm met zonnepanelen

keramische tegels

garderobe

aula

trappenhuis + lift

zicht in praktijklokalen